

ПОЛІТИКА

Очільник Збройних сил Британії в 2022 році про переговори з Росією, дзвінки Путіну і Зеленського, який «не думав» про вторгнення

Зоряна Степаненко

29 жовтня 2026, 13:38

Начальник Штабу оборони Великої Британії адмірал Тоні Радакін прибуває до штаб-квартири ВВС у Лондоні, 6 березня 2022 року

Адмірал сер Тоні Радакін – один із тих, хто допомагав Україні вистояти після повномасштабного вторгнення Росії. Коли російські війська наступали на Київ, він очолював Штаб оборони Великої Британії. Згодом координував із західними союзниками військову допомогу Україні та брав участь в обговоренні стратегії українського контрнаступу.

Тодішній головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний називав Радакіна «нашим хлопцем», а секретар РНБО Олексій Данілов охарактеризував його словами «сталеві яйця».

За два тижні до повномасштабного вторгнення **Тоні Радакін** літав до Москви на переговори з начальником російського Генштабу **Валерієм Герасимовим**. Згодом британський адмірал намагався зберегти прямий канал зв'язку з російським військовим керівництвом, однак, каже, Москва фактично припинила контакти.

В інтерв'ю Радіо Свобода на полях заходу Київського безпекового форуму в Брюсселі Радакін, який залишив найвищу військову посаду Британії у вересні 2025 року, розповів, чи достатньо Україну попереджали про російське вторгнення, як оцінює її позиції напередодні можливих переговорів в Абу-Дабі та скільки ще Росія й Україна можуть продовжувати війну.

Тодішні прем'єр Великої Британії Борис Джонсон, командувач Королівського військово-морського флоту адмірал Тоні Радакін, комодор Стів Мурхаус і міністр оборони Бен Воллес на палубі авіаносця HMS Queen Elizabeth під час візиту до Портсмута, Велика Британія, 21 травня 2021 року

– Адмірале сер Радакіне, щодо нещодавньої телефонної розмови з Володимиром Путіним, яку провели лідери Фінляндії та Норвегії: чи вважаєте дзвінки в Кремль доречними, зважаючи на те, що Путін досі не продемонстрував жодного наміру пом'якшити свої умови завершення війни?

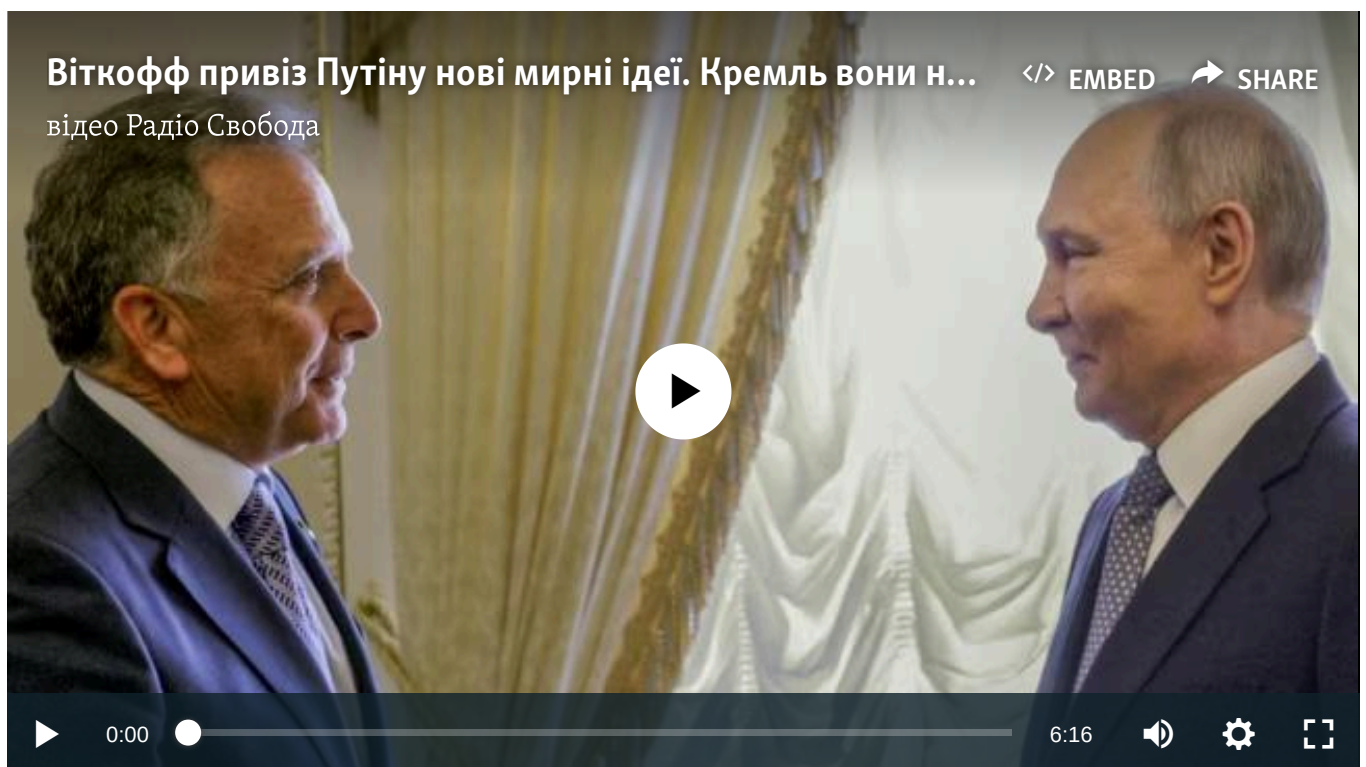
“ Вважаю важливим, щоб у цих переговорах звучав голос Європи

– Я не надто добре обізнаний із деталями цієї розмови, але розумію, що її підтримав президент Зеленський. І, на мою думку, це ключовий момент. Я також вважаю важливим, щоб у цих переговорах звучав

голос Європи.

Щодо лідерів Норвегії та Фінляндії: гадаю, всі поважають їх за міжнародну дипломатію та чітку позицію щодо підтримки України й того, що необхідно для стабільної Європи.

Тому можу лише припустити, що ця телефонна розмова була дуже ретельно підготовлена й продумана. І якщо вони вирішили, що це розумний крок, то я переконаний, що це правильне рішення.

[↓ ЗАВАНТАЖИТИ](#) ✓

– Коли президенту Росії дзвонить спершу президент США, а тепер і європейські лідери – чи не може це, на вашу думку, навпаки заохочувати його активніше воювати проти України? Адже Путін теоретично може сприймати це як підтвердження власної значущості.

– Ні. Я вважаю надзвичайно важливим, щоб ці канали комунікації залишалися відкритими. Так само важливо, щоб політичні лідери висловлювали свою позицію.

Не думаю, що це якимось чином є ознакою слабкості.

“ Такі розмови можуть стати нагодою продемонструвати надзвичайну рішучість Європи в підтримці України

Навпаки, дуже часто такі розмови можуть стати нагодою продемонструвати надзвичайну рішучість Європи в підтримці України, а також те, що Європа й надалі докладатиме зусиль, щоб Україна залишалася суверенною та незалежною державою.

І, можливо, президенту Путіну необхідно почути це безпосередньо від лідерів, адже він може не чути цього від власних радників та своєї адміністрації. Тому не погоджуся з таким однобоким поглядом на подібні контакти.

Вважаю, що такі кроки потрібно дуже ретельно зважувати. І найважливіше – вони мають бути підтримані Україною.

У цьому випадку той факт, що президент Зеленський підтримує цю ініціативу, на мою думку, надає їй додаткової цінності.

Спецпосланець США Стів Віткофф, президент Фінляндії Александр Стубб, президент України Володимир Зеленський та прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре перед зустріччю, присвяченою ситуації в Україні. Осло, 20 жовтня 2026 року

– Євросоюз, Велика Британія та Канада зараз є ключовими партнерами України у фінансуванні її потреб. Однак підтримка США залишається критично важливою

для захисту українського неба, якщо говорити про ракети-перехоплювачі й розвідувальну інформацію.

Як гадаєте, Україна зможе продовжувати оборонятися без американської підтримки? І що б ви порадили українському керівництву щодо відносин зі Сполученими Штатами?

– Я очолював Збройні сили Великої Британії, коли Росія здійснила незаконне повномасштабне вторгнення в лютому 2022 року.

“ Подивіться, де перебуває Україна сьогодні. Вона має надзвичайну мережу партнерів і підтримки

Коли в минулому виникала певна напруженість у відносинах зі Сполученими Штатами і я зустрічався зі своїми українськими друзями та колегами, вони нагадували мені, що 24 лютого 2022 року Україна ухвалила рішення чинити опір російській агресії, коли поруч із нею ще не

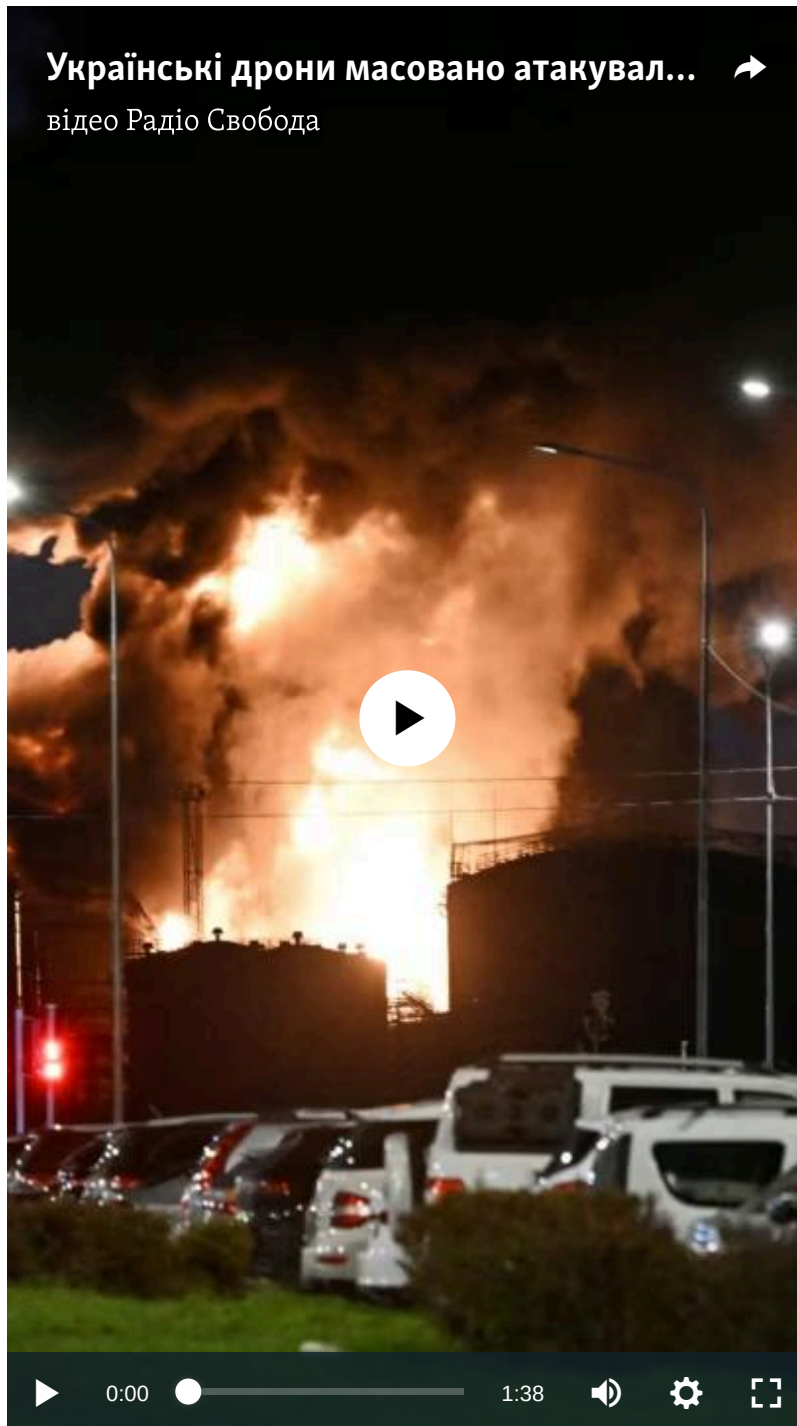
було жодного партнера.

А тепер подивіться, де перебуває Україна сьогодні. Вона має надзвичайну мережу партнерів і підтримки. Гадаю, Україна спиратиметься на цю підтримку протягом усього цього часу.

Тому сама ідея, що Україна настільки залежить від Америки... Америка надавала надзвичайну підтримку протягом усього цього періоду. Бувають моменти напруженості.

Українські дрони масовано атакувал... ➔

відео Радіо Свобода

[↓ ЗАВАНТАЖИТИ](#) ✓

“ Україна прагне дуже чітко пояснювати Америці, чого саме вона потребує і чому

Але Україна набагато сильніша, ніж будь-який окремий партнер, який її підтримує. Україна має величезну кількість союзників, а також власну стійкість.

Що стосується відносин між Україною та Америкою, то, на мою думку, ви можете побачити дуже виважений підхід України. Вона визнає, що існує напруженість, але не намагається її загострювати.

Водночас Україна прагне дуже чітко пояснювати Америці, чого саме вона потребує і чому. Що вона є суверенною державою, яка зазнала нападу агресора, і що в

протистоянні російській агресії її підтримують найближчі друзі та значна частина світу.

Іноді необхідно нагадувати іншим країнам про те, що сталося, особливо коли війна триває так довго.

Президент США Дональд Трамп і президент України Володимир Зеленський під час зустрічі на полях 81-ї сесії Генеральної асамблеї ООН у Нью-Йорку, США, 22 вересня 2026 року

– Ви згадали 2022 рік, коли очолювали Збройні сили Великої Британії. Нещодавно той період згадував і Володимир Зеленський в одному зі своїх інтерв'ю. Його різко розкритикували за слова про те, що він «не думав, що буде повномасштабне вторгнення» Росії, зокрема в контексті недостатньої підготовки до війни.

Як ви вважаєте, чи в повній мірі його попереджали про загрозу? Чи мав він достатньо інформації, щоб належним чином оцінити небезпеку?

– Я б дещо заперечив саме твердження про те, що Україна була погано підготовлена. У нас були дуже чіткі розвідувальні дані про те, що, на нашу думку, мало статися. І ми повідомляли про це іншим. Тривала дискусія. Деякі країни сприймали ці дані, інші – ні.

“ Ми мали занепокоєння щодо рівня підготовки України

Водночас завжди існувало питання, як саме поводитися з цією інформацією, щоб Росія не використала це як якийсь привід для провокації. Тому, на мою думку, до цього підходили дуже обережно.

Ми мали занепокоєння щодо рівня підготовки України. Але коли Росія напала, ми побачили неймовірні зусилля України, які виявилися дуже успішними.

Уявлення Росії про те, що Україна якимось чином впаде, що вони захоплять Київ, що це може бути триденна чи тритижнева операція, – усі ці уявлення фактично розвіялися на очах у самої Росії.

Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі з начальником Штабу оборони Великої Британії адміралом Тоні Радакіном в Одесі, 7 липня 2024 року

“ Україна була достатньо підготовленою..., щоб успішно протистояти російській агресії

Після цього ми побачили різке зростання площі територій, захоплених Росією. Здається, у березні 2022 року вона контролювала 27% території України.

Відтоді Росія ніколи більше не контролювала настільки значну частину України. Станом

на сьогодні вона контролює близько 20%. І все це стало можливим завдяки тому, як Україна відреагувала в лютому 2022 року.

Звісно, ми завжди можемо згодом дискутувати, чи можна було підготуватися трохи краще, чи зробити щось інакше. Але факти свідчать про те, що Україна була достатньо підготовленою, достатньо сильною та достатньо стійкою, щоб успішно протистояти російській агресії.

– Як оцінюєте позиції України перед планованими переговорами з Росією в Абу-Дабі? Від української сторони ми чуємо, що вони є сильними на суходолі, але вразливими в небі.

– Я не залучений безпосередньо до переговорів, але з військового погляду ми бачимо, що сухопутні бойові дії стабілізувалися. І, якщо вже на те пішло, Росія цього року навіть втрачала території.

І вона, безумовно, зазнає величезних втрат особового складу – якщо говорити про кількість солдатів, які гинуть щомісяця. Ви чули ці цифри – до 30–40 тисяч на місяць. І що принципово важливо, це більше, ніж Росія здатна щомісяця набирати до війська. Це важливий момент.

Міністр оборони України Рустем Умеров, головнокомандувач ЗСУ генерал-полковник Олександр Сирський, міністр оборони Великої Британії Грант Шаппс та начальник Штабу оборони Великої Британії адмірал сер Тоні Радакін під час зустрічі в Києві, 7 березня 2024 року

Ситуація у Чорному морі змінилася, адже воно традиційно було надзвичайно важливою економічною артерією для України, а тепер перебуває під значно більшим тиском.

“ Процеси зазвичай мають хвилеподібний характер – ситуація то поліпшується, то погіршується. Вони рідко стають вирішальними

завдавати Україні серйозної шкоди.

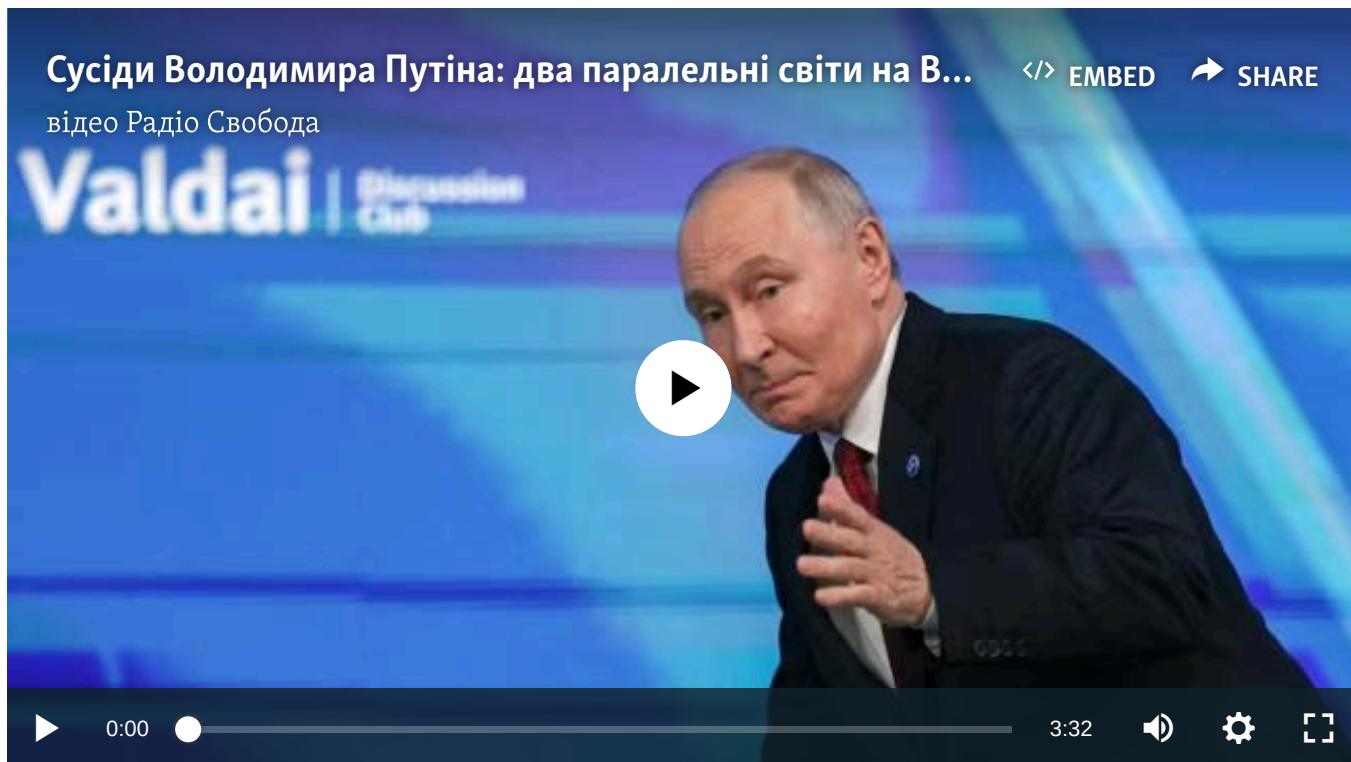
Що стосується повітряної війни, ми бачимо, що Україна переносить бойові дії на територію Росії. І це має набагато більше значення, ніж шість місяців тому.

Водночас ми бачимо, що Росія, особливо завдяки своїм балістичним ракетам і реактивним безпілотникам, здатна

Такі процеси зазвичай мають хвилеподібний характер – ситуація то поліпшується, то погіршується. Вони рідко стають вирішальними. Ви вже бачите, як Україна відповідає на російську повітряну загрозу новими спроможностями. І ці можливості надалі зростатимуть.

Так само ви побачите посилення спроможностей, які Україна розвиває, щоб і наступного року продовжувати переносити бойові дії на територію Росії. Тому, на мою думку, ситуація завжди була динамічною. І жодна зі сторін не має вирішальної переваги над іншою.

Я знову повернуся до головного: Росія як агресор не досягає своїх цілей, а Україна зберігає свою незалежність і суверенітет. І Україна дедалі активніше переносить війну на територію Росії, завдаючи їй значно більшої шкоди, ніж протягом попередніх чотирьох років. Це стало особливо помітно за останні шість місяців.

↓ ЗАВАНТАЖИТИ ✓

– Чого ви очікуєте з військової точки зору? Як довго Україна та Росія зможуть вести війну на виснаження?

“ Обидві сторони мають спроможність продовжувати цю війну щонайменше протягом наступного року або двох

– Я завжди уникав прогнозів щодо того, коли закінчиться війна. Але, гадаю, ми можемо сказати, що на цей момент обидві сторони мають спроможність продовжувати цю війну щонайменше протягом наступного року або двох.

– Останнє запитання, адмірале. Як переконати міжнародну спільноту та партнерів України знову мобілізувати підтримку? Адже ми бачимо, що показники допомоги Україні фактично знижуються.

– Гадаю, протягом цієї війни ми побачили, що підтримка України залишається стійкою.

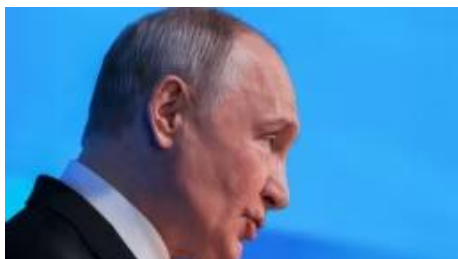
Якщо повернутися на три-чотири роки назад, тоді постійно лунали припущення, що ця підтримка вичерпається, що Європа втомиться тощо. Але цього не сталося. Навпаки, підтримка з часом посилилася.

Міністр оборони Великої Британії Джон Гілі, начальник Штабу оборони Великої Британії адмірал Тоні Радакін та міністр оборони України Рустем Умеров під час зустрічі міністрів оборони «Коаліції охочих» у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі, 10 квітня 2025 року

Гадаю, однією з проблем для Росії та водночас одним із великих успіхів України стало те, як Україна змогла зберегти міжнародну підтримку. Вважаю, що так буде й надалі. Адже існує як зобов'язання підтримувати Україну, так і власний інтерес європейців у тому, щоб Україна досягла успіху.

Протягом усієї війни Європа демонструвала дуже чітке політичне лідерство в цьому питанні. І я очікую, що це лідерство збережеться.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Переломний рік для Путіна і Росії»: на що розраховує Кремль?

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Трамп, Зеленський, Путін. Що відомо про дати переговорів, умови України та вимоги Кремля

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Путін йде ва-банк»: чому Росія більше не шукає виправдань ударам по цивільних українцях?

Зоряна Степаненко

Міжнародна оглядачка, кореспондентка Радіо Свобода та створеної Радіо Свобода мережі «Настоящее время» у Брюсселі. Теми: політика, міжнародні відносини, безпека, оборона

Україна

Світ

Політика

Війна